

Gia Phả của Chúa Giêsu

CÂU HỎI:

Về gia phả của Chúa thì khác nhau như nước với lửa trong Matthêu và Luca. Hai danh sách kê khai giòng tộc của Đức Kitô từ xa xưa gồm những nhân vật hoàn toàn khác nhau và người trực tiếp sinh ra Giuse (cha nuôi Chúa Giêsu) là Êli trong Luca (3:23) nhưng là Giacóp trong Matthêu (1:16). Sứ thần Gabriel truyền tin cho Đức Maria theo Luca (Lk 1 : 28-38), nhưng trong Matthêu lại truyền tin cho Thánh Giuse (Mt 1 :20-24)

TRẢ LỜI:

Có thể chia câu hỏi này thành ba phần. Thoạt nhìn thì ba phần này không có liên hệ với nhau, nhưng phương pháp chính để giải quyết ba vấn đề này chỉ là một: hãy nhìn vào tổng thể.

1. Nước với lửa
2. Hai bản gia phả
3. Hai cuộc truyền tin

1. Nước với lửa: Người nêu vấn đề hai bản 'gia phả' của Chúa thì khác nhau như nước với lửa trong Mathêu và Luca' là một ví dụ rất hay về các cách nhìn khác nhau trong Thánh Kinh cũng như trong cuộc sống.

Nếu chỉ nhìn về tính cách mâu thuẫn thì đúng là nước và lửa không thể đi chung với nhau, nhưng trong thực tế thì nước và lửa là hai yếu tố cần thiết để có một nồi cơm ngon.

Hay trong cuộc sống thì cứ tạm cho 'nước' là 'âm' và 'lửa' là 'dương' thì hai yếu tố có vẻ đối lập nhau này lại hỗ trợ nhau theo lý luận của https://vi.wikipedia.org/wiki/Âm_dương truy cập ngày 19-02-2025

'Âm dương trong thực tế hiện đại đã được khái quát hóa để chỉ ra hai mặt đối lập nhau trong một sự vật, một hiện tượng. Từ đó chúng được dùng để điều phối, trấn áp hay hỗ trợ nhau. Như trong Đông Y chúng được dùng để xem xét sự mất cân bằng giữa các cơ quan để biết “tả” hay “bổ” chúng. Trong nhân tướng học chúng được dùng để xem xét một cá nhân thiên về cá tính nóng hay lạnh, để sử dụng nhân lực phù hợp với công việc.'

Thánh Kinh cũng được tạo nên bởi những truyền thống khác biệt, những nhân vật

khác nhau, v.v... khiến cho Thánh Kinh trở thành một thế giới thu nhỏ, làm cho người ta ham muốn khám phá kho tàng Thánh Kinh.

2. Hai bản gia phả: Ngày nay, rất nhiều sách vở và thông tin trên mạng lưới điện toán toàn cầu đã trình bày. Ví dụ:

<https://vinhson.net/tim-hieu-gia-pha-duc-giesu-theo-thanh-matheu.html>

<https://dongten.net/gia-pha-duc-gie-su-ki-to-17-12-2014-tuan-bat-nhat-truoc-le-giang-sinh/>

<https://giaophandalat.com/gia-pha-chua-giesu.html>

https://en.wikipedia.org/wiki/Genealogy_of_Jesus (Tiếng Anh)

Do đó câu trả lời này chỉ nêu ra một số điểm qua bốn câu hỏi sau đây:

a. Viết gia phả của Chúa Giêsu có dễ dàng không?

Câu trả lời sẽ là KHÔNG.

Để giúp mọi người dễ hình dung ra sự khó khăn này thì có thể nói khoảng cách thời gian giữa Chúa Giêsu và tổ phụ Abraham khoảng 20 thế kỷ.

Chữ 'không' này có lẽ cũng đúng với mọi người chúng ta. Nhân loại chắc chắn sẽ coi một bản gia phả đầy đủ của bất kỳ người nào trên trái đất qua một thời gian 20 thế kỷ là một kỳ công của khoa học. Hiện nay thì chưa thấy một công trình nào như vậy được công bố cả.

Ngoài yếu tố thời gian thì phong tục của con người có lẽ cũng làm cho vấn đề biên soạn gia phả trở nên khó khăn hơn, ví dụ như hôn nhân 'đệ thế huynh' (Đnl 25, 5-6), nhận con (Stk 15,2-3; 16,2; 30,3; 48,5-6), đa thê (1 V 11,3), trùng tên (Ds 1, 9; 16, 1; 1 Sam 16,6), đổi tên (Stk 32, 24-38; 41, 45), v.v...

Do đó, việc biên soạn gia phả của một người qua 20 thế kỷ với nhiều biến cố chính trị, quân sự, di cư, v.v..., nhiều phong tục phức tạp, lại không có điều kiện nghiên cứu lịch sử, khoa học, thì có lẽ là một việc gần như bất khả thi.

b. Tạo sao có những tên được chọn và những tên bị lược bỏ?

Do việc khó khăn về mặt khoa học để truy tìm gia phả của Chúa Giêsu nên chắc chắn các cộng đoàn Kitô hữu tiên khởi sẽ phải chọn một số tên, sẽ có những tên họ không biết được hay đành phải loại bỏ. Những tên được liệt kê trong sách Phúc Âm phục vụ cho việc

loan truyền Tin Mừng cứu độ của Chúa Giêsu, chứ không phải là việc trình bày một công trình khoa học cho nhân loại chiêm ngưỡng.

Chỉ cần xem cách trình bày trong chương 1, Phúc Âm theo thánh Máthêu, là có thể thấy ngay mục đích của bản gia phả:

¹⁷Như thế, tính chung lại thì : từ tổ phụ Áp-ra-ham đến vua Đa-vít, là mười bốn đời ; từ vua Đa-vít đến thời lưu đày ở Ba-by-lon, là mười bốn đời ; và từ thời lưu đày ở Ba-by-lon đến Đức Ki-tô, cũng là mười bốn đời.

Ba lần con số 14, và 14 là 2 lần 7, đều là những cách nói trong Thánh Kinh, có nghĩa là rất nhiều. Không ai đọc Thánh Kinh mà lại cho rằng những con số này là biểu đồ toán học chính xác của các thế hệ. Lẽ thông thường sẽ biết ngay đây là một cách nói với mục đích tôn giáo chứ không phải khoa học, và những tên được liệt kê sẽ có ý nghĩa tôn giáo nào đó.

c. Vậy tại sao hai Phúc Âm theo thánh Máthêu và Luca lại viết gia phả của Chúa Giêsu?

Ngay từ đầu thì Giáo Hội sơ khai tập trung vào việc rao giảng Chúa Kitô Phục Sinh. Nói một cách khác, Giáo Hội loan báo Đức Kitô là Thiên Chúa. Công cuộc rao giảng này làm cho Giáo Hội, dù bị áp bức, nhưng lớn mạnh một cách nhanh chóng, và đời sống phụng vụ (thờ phượng) của Giáo Hội trở nên phong phú. Những điều này biểu hiện rõ ràng qua việc các tín hữu ở Giêrusalem ban đầu được gọi là những người theo giáo phái (của Giêsu người) Nazarét (Nazarene):

Cv 24, 5: 'Số là chúng tôi đã bắt gặp tên này, một thứ ôn dịch, chuyên gây bạo loạn giữa mọi người Do-thái trong thiên hạ, và là đầu sỏ phái Na-da-rét'

Nhưng khi đến Antiôkia thì các tín hữu được mang danh hiệu là những người theo Đấng Thiên Sai (Kitô hữu)

Cv 11, 26: 'Hai ông cùng làm việc trong Hội Thánh ấy suốt một năm và giảng dạy cho rất nhiều người. Chính tại An-ti-ô-khi-a mà lần đầu tiên các môn đệ được gọi là Ki-tô hữu.'

1 Pr 4, 15-16: 'Đừng có ai trong anh em phải chịu khổ vì tội giết người, trộm cắp, làm điều gian ác hoặc dấy mình vào việc người khác; mà nếu có ai phải chịu khổ vì danh hiệu Ki-tô hữu, thì đừng xấu hổ, nhưng hãy tôn vinh Thiên Chúa vì được mang danh hiệu đó.'

Việc nhiều tín hữu tin vào Chúa Giêsu là một điều mừng, nhưng những chứng nhân đầu tiên của Giáo Hội có nhiệm vụ phải loan truyền trọn vẹn về Chúa Giêsu với hai bản tính của Ngài: nhân tính và thiên tính. Nếu không, Kitô giáo cũng sẽ giống bất kỳ những tôn giáo nào khác.

Do đó, những người mất thấy tai nghe, thể hệ Kitô hữu tiên khởi, và những người nhờ lời của các ngài mà theo đạo, đã phải nhanh chóng viết xuống những điều mà ký ức còn sống động về cuộc đời, những lời rao giảng và hoạt động của Chúa Giêsu tại Thánh Địa. Rồi tùy theo hoàn cảnh, trình độ của các ngài và của cộng đoàn mà mỗi sách Phúc Âm sẽ trình bày theo góc nhìn của mình về Chúa Giêsu. Tất nhiên, một bản gia phả sẽ là một bài giảng súc tích về gia thế của Chúa Giêsu cho các tín hữu, giúp cho việc rao giảng Phúc Âm được tiến triển.

Gia phả trong Phúc Âm theo thánh Máthêu và thánh Luca ra đời không những vì nhu cầu cấp thiết trong việc rao giảng, mà còn là một hình ảnh quen thuộc với người đã từng nghe hoặc đọc Cựu Ước. **Có rất nhiều gia phả trong sách Sáng Thế, nên họ thấy được sự liên tục giữa Cựu Ước và Tân Ước, thấy lời hứa của Thiên Chúa với tổ phụ Adam, tổ phụ Abraham, và với vua Đa vít đã nên trọn vẹn trong Chúa Giêsu.**

d. Hai bản gia phả này có giá trị gì đối với chúng ta?

Với hai bản gia phả trong Phúc Âm theo thánh Máthêu và thánh Luca trước mặt, chúng ta nên làm gì để hai bản gia phả này mang lại ích lợi cho chúng ta.

- Trước tiên, chúng ta thấy rằng mỗi bản có giá trị riêng, vì nó được hình thành nên trong mỗi cộng đoàn riêng biệt, phục vụ cho nhu cầu cụ thể của cộng đoàn. Chúng ta hiện nay cũng có những nhu cầu cụ thể như cảm tạ Chúa đã cho chúng ta vào đại gia đình của Chúa dù chúng ta tội lỗi, bất xứng như những nhân vật được liệt kê trong Phúc Âm theo thánh Máthêu, hay chúng ta là những nhân vật không được ai biết đến như trong Phúc Âm theo thánh Luca; dù chúng ta vô danh tiểu tốt, **Chúa đã khắc tên chúng ta trong lòng bàn tay của Ngài** (cf. Is 49, 16)

- Hai bản gia phả này sau bao nhiêu năm mới được kết thành một quyển chung và chúng ta có một bức tranh toàn cảnh của Phúc Âm. Đặt hai bản này song song, chúng ta thấy chúng đi ngược chiều nhau. Bản gia phả trong Phúc Âm theo thánh Máthêu kể từ trên xuống, từ tổ phụ Abraham xuống đến Chúa Giêsu; bản trong Phúc Âm theo thánh Luca kể từ dưới lên, từ Chúa Giêsu (theo người ta nghĩ) là con thánh Giuse lên đến Thiên Chúa. **Con đường tìm kiếm Thiên Chúa của chúng ta cũng như của nhân loại không phải là con đường một chiều, cũng không phải là độc đạo. Cho nên (1) Chúa luôn luôn tìm mọi cách để đến với chúng ta; (2) cho chúng ta nhiều cách để đi tìm kiếm Chúa, đi từ dưới lên hay từ trên xuống thì cuối cùng chúng ta cũng sẽ gặp Chúa; và (3) cho dù chúng ta bất trung, tội lỗi thì Chúa vẫn trung thành với lời hứa với các tổ phụ để đến với chúng ta.**

- Hai bản gia phả này nằm trong tổng thể của mỗi Phúc Âm (truyền thống riêng của từng cộng đoàn), và của các Phúc Âm (truyền thống chung của Giáo Hội). Chúng ta thấy các Phúc Âm nhất lãm đều có một bản gia phả 'mở' (Mt 12, 47-50; Mc 3, 31-35; Lc 8, 19-21) để chúng ta ghi danh mình vào. Do đó, **gia phả đích thật của Chúa Giêsu dài hơn chúng ta nghĩ.**

Mt 12: ⁴⁷Có kẻ thưa Người rằng : “Thưa Thầy, có mẹ và anh em Thầy đang đứng ngoài kia, tìm cách nói chuyện với Thầy.” ⁴⁸Người bảo kẻ ấy rằng : “Ai là mẹ tôi ? Ai là anh em tôi ?” ⁴⁹Rồi Người giơ tay chỉ các môn đệ và nói : “Đây là mẹ tôi, đây là anh em tôi. ⁵⁰Vì phàm ai thi hành ý muốn của Cha tôi, Đấng ngự trên trời, người ấy là anh chị em tôi, là mẹ tôi.”

3. Hai cuộc truyền tin:

Có nhiều nguyên tắc chúng ta cần tuân theo khi đọc Thánh Kinh. Những nguyên tắc này cũng là những nguyên tắc chung cho cuộc sống chứ không phải chỉ riêng cho Thánh Kinh. Sau đây là ba ví dụ tiêu biểu:

- **Tổng hợp:** Ví dụ kinh điển cho nguyên tắc này này là câu truyện năm thầy bói mù sờ voi trên trang https://vi.wikipedia.org/wiki/Th%E1%BA%A7y_b%C3%B3i_xem_voi truy cập ngày 19-02-2025. Trong thực tế người ta luôn tổng hợp các nguồn thông tin để tìm ra sự thật.

- **Không hoặc chưa tìm thấy không có nghĩa là không có:** Đây là một trong những nguyên tắc cần thiết trong việc nghiên cứu khoa học.

- **Lẽ thường:** Là cách suy nghĩ theo lẽ tự nhiên, phù hợp với nhận thức chung của nhiều người khác. Xin xem thêm trên trang https://vi.wikipedia.org/wiki/L%E1%BA%BD_th%C6%B0%E1%BB%9Dng truy cập ngày 19-02-2025

Bây giờ chúng ta thử vận dụng ba nguyên tắc trên để xem hai cuộc truyền tin trong cho Đức Maria (Lk 1 : 28-38), và cho Thánh Giuse (Mt 1 :20-24) thì có thể thấy như sau:

- **Tổng hợp:** Chúng ta được một bức tranh khá đầy đủ về cuộc truyền tin cho hai Đấng.

- **Không hoặc chưa tìm thấy không có nghĩa là không có:** Không thấy Phúc Âm theo thánh Máthêu tường thuật việc truyền tin trong cho Đức Maria thì không có nghĩa là sứ thần Gabriel không truyền tin cho Đức Maria. Việc Phúc Âm theo thánh Máthêu không tường thuật thì đã được nguyên tắc tổng hợp hỗ trợ. Cũng tương tự như vậy đối với việc truyền tin cho Đức Maria trong Phúc Âm theo thánh Luca.

- **Lẽ thường:** Giả sử sứ thần Gabriel chỉ truyền tin cho Đức Maria, hoặc chỉ cho Thánh

Giuse thì hai Đấng sẽ làm sao để giải thích cho nhau về việc cứu mang Chúa Cứu Thế ?
Nếu như vậy là Thiên Chúa đã đặt một việc bất khả thi đối với con người hay không ?

Kết luận: Thánh Kinh nhiều lần nói về sự đa dạng trong Giáo Hội (Rm 12, 6-8; 1 Cr 12, 28-29; Ep 4, 11). Xin mượn lời thánh Phêrô (1 Pr 4, 10-11)

'Ởn riêng Thiên Chúa đã ban, mỗi người trong anh em phải dùng mà phục vụ kẻ khác. Như vậy, anh em mới là những người khéo quản lý ân huệ thiên hình vạn trạng của Thiên Chúa. Ai có nói, thì nói lời Thiên Chúa; ai phục vụ, thì phục vụ bằng sức mạnh Thiên Chúa ban. Như thế, trong mọi việc, chúng ta tôn vinh Thiên Chúa nhờ Đức Giê-su Ki-tô. Kính dâng Người vinh quang và uy quyền đến muôn thuở muôn đời. A-men.'

Lm John Minh